

Súd: Okresný súd Čadca
Spisová značka: 14P/6/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5319201036
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Lenka Lenártová
ECLI: ECLI:SK:OSCA:2019:5319201036.4

Uznesenie

P. súd Čadca vo veci starostlivosti o maloleté dieťa:

D.

t. č. Centrum pre deti a rodiny Istebné, zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: matka DP. Dom Charity sv. Gianny, Kukučínova 4, Čadca, právne zastúpená: JUDr. Ján Nota, advokátska kancelária, so sídlom Veličná č. 371, Veličná, IČO: 50 150 464, a neuvedeného otca, za účasti Centra pre deti a rodiny Istebné, Istebné č. 258, Dolný Kubín, o návrhu navrhovateľa: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, o nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

N a r i a d ť u j e ústavnú starostlivosť nad maloletou NV. ktorá bude vykonávaná v zariadení Centrum pre deti a rodiny Istebné, Istebné č. 258, 027 53 Dolný Kubín.

Matke súd u r č u j e lehotu 12 mesiacov na úpravu jej rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohla vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

Matka je p o v i n n á prispievať na výživu mal. D. výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nepľnoleté nezaopatrené dieťa, podľa zákona o životnom minime v účinnom znení s účinnosťou od 17.04.2019, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, na účet zariadenia Centrum pre deti a rodiny Istebné, Istebné č. 258, 027 53 Dolný Kubín.

Matka je p o v i n n á uhradiť nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 17.04.2019 do 30.09.2019 v sume 128,85 €, pričom je jej povolené uvedený nedoplatok splácať v mesačných splátkach po 15 € spolu s bežným výživným tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého nedoplatku.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca podal dňa 12.04.2019 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia a návrh vo veci samej na nariadenie ústavnej starostlivosti nad mV.

2. Svoj návrh odôvodnili tým, že dňa 05.04.2019 im bolo doručené oznámenie o narodení dieťaťa na novorodeneckom oddelení v Kysuckej nemocnici s poliklinikou Čadca o tom, že dňa 02.04.2019 o 01:31 hod sa narodila maloletá D.a tretí deň po narodení dieťaťa bola na podnet polície odobratá matke vzorka na vyšetrenie moču na prítomnosť návykových látok. Výsledok bol pozitívny, v moči matky sa preukázala prítomnosť návykových látok. Úrad na základe tohto oznámenia dňa 08.04.2019 vykonal šetrenie v Kysuckej nemocnici s poliklinikou Čadca za účelom zistenia nových skutočností a informovania matky o ďalšom postupe zo strany úradu. Pohovor s matkou bol zrealizovaný za prítomnosti ošetrojúceho lekára matky i dieťaťa. Ošetrojúci lekár dieťaťa im uviedol, že dieťa je fyziologický novorodenec a nemalo

abstinenčné príznaky. Po zistení prítomnosti návykových látok v moči matky už dieťa nebolo dojčené a matka súhlasila so zastavením laktácie. Podľa vyjadrenia lekára, matka dodržiavala liečebný režim, hygienu a slušne komunikovala so zdravotníckym personálom. Matka sa priznala k užívaniu návykových látok, ale že počas tehotenstva to bolo iba raz, asi mesiac pred predpokladaným termínom pôrodu. Počas tehotenstva nenavštevovala poradňu pre tehotné. Takýmto konaním taktiež vážne ohrozila zdravie a život ešte nenarodeného dieťaťa. Aktuálne matka nemá žiadne bývanie ani príjem. Matka už má jedno dieťa, jedná sa o maloletú Michaelu Krkošovou, nar. 29.10.2017. Maloletá Michaela je na základe rozsudku Okresného súdu Čadca, č. k. 11P/67/2018-66 zo dňa 11.02.2019, zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke z dôvodu, že rodičia neboli schopní zabezpečiť dcéru riadnu starostlivosť. Na základe týchto skutočností úrad zisťoval, či je v rodine niekto, kto by mal záujem o zverenie novonarodeného dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti. V rodine však nie je nikto, kto by mal záujem o zverenie dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, preto úrad požiadal zariadenie Centrum pre deti a rodiny Istebné o stanovisko, či by bolo možné umiestniť maloletú. Zariadenie vyhovel ich žiadosti o prijatie do zariadenia.

3. Uznesením Okresného súdu Čadca, č. k. 14P/6/2019-18 zo dňa 15.04.2019, právoplatným dňa 11.05.2019, súd uložil Kysuckej nemocnici s poliklinikou Čadca povinnosť odovzdať mal. dieťa do starostlivosti zariadenia Centrum pre deti a rodiny Istebné. Zároveň súd uložil matke povinnosť platiť výživné na mal. D. vo výške 30% zo sumy životného minima, na účet Centra pre deti a rodiny Istebné.

4. Podaním doručeným súdu dňa 30.08.2019 požiadalo Centrum pre deti a rodiny Istebné, pracovisko Dolný Kubín o prizvanie do konania. Na pojednávaní konanom dňa 04.09.2019 súd vyhlásil uznesenie, ktorým pribral do konania Centrum pre deti a rodiny Istebné, Istebné č. 258, 027 53 Dolný Kubín s odôvodnením, že maloletá sa od 17.04.2019 nachádza v starostlivosti ich zariadenia, ktoré zabezpečuje jej starostlivosť. Zároveň pracuje zariadenie aj s matkou, vypracovali plán sanácie rodinnej situácie, umožnili matke pobyt v zariadení, aby mohli overiť jej rodičovské zručnosti. Nakoľko zariadenie pozná rodinnú situáciu a vie zhodnotiť aj potreby maloletej, súd ich návrhu vyhovel a pribral ich do konania.

5. Matka sa k návrhu písomne vyjadrila podaním doručeným súdu dňa 07.05.2019, v ktorom uviedla, že s návrhom nesúhlasí. O maloletú sa chce riadne starať a vychovávať ju. V súčasnosti je spolu s maloletou zaradená do prípravy na vstup do talianskej komunity Cenacolo, ktorá sa venuje liečbe závislým mladým ľuďom. Do nástupu do Comunity Cenacolo môže byť ubytovaná spolu s maloletou v zariadení občianskeho združenia Áno pre život, a to na základe ich prísľubu, avšak za podmienky absolvovania 6 týždennej liečby od závislosti na drogách, s čím samozrejme súhlasila. Za tým účelom dňa 02.05.2019 navštívila aj ambulanciu MUDr. Glamošovej. Dňa 29.04.2019 sa uskutočnilo stretnutie sociálnych pracovníčok Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, psychológa a sociálnych pracovníčok Centra pre deti a rodinu Istebné za jej účasti, na ktorom bol prijatý záver, že pokiaľ nastúpi na liečbu závislosti bude úrad práce súhlasiť so zverením D. do jej osobnej starostlivosti. Počas stretnutia jej bolo umožnené stráviť celú hodinu s maloletou, ktorú nakínila, prebalila a uspala. Bola šťastná, že ju opäť môže držať v náručí. Bola to pre ňu nádherná chvíľa a urobí všetko pre to, aby sa mohla o maloletú osobne starať a nebola nad ňou nariadená ústavná starostlivosť. Každý druhý deň sa telefonicky informuje, ako sa maloletá má, či nie je chorá, ako priberá. Nakoľko má zlú životnú skúsenosť s odobratím jej prvorodenej dcéry O. a s jej zverením do osobnej starostlivosti starej matke, nerada by opätovne zažila chvíle, keď jej z náruče necitlivo zobrali 9 mesačnú O.. Jej túžbou je starať sa o svoje mal. deti a dať im seba, jej lásku a nehu, aby ich uchránila od tých bolestivých chvíľ, ktoré sama zažila ako dieťa, keď po smrti matky ju vychovávala jej stará matka.

6. Navrhovateľ na pojednávaní konanom dňa 04.09.2019 zotrval na podanom návrhu. Podľa jeho názoru matka ešte nemá stabilizovanú životnú situáciu, má podmienku v trvaní 19 mesiacov, nemá prácu, nemá poriadne bývanie. Vzhľadom na uvedené navrhuje nariadiť ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude realizovať v zariadení Centrum pre deti a rodiny Istebné, matku zaviazat' výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na účet zariadenia, a to od umiestnenia dieťaťa, t. j. od 17.04.2019.

7. Z vyjadrenia matky na pojednávaní konanom dňa 01.07.2019 a dňa 04.09.2019 vyplýva, že nastúpila na ústavnú liečbu v Centre pre liečbu drogovo závislých v Považskom Chlmcí, kde bola hospitalizovaná od 10.06.2019 do 19.08.2019. Po ukončení liečenia sa zdržiava v Dome Charity sv. Gianny v Čadci, ale zabezpečila si bývanie v zariadení Áno pre život v Rajci, kde môže bývať aj spolu s maloletou (o čom doložila aj potvrdenie zariadenia). Naposledy pracovala ako operátor výroby v Trinci, bývanie mala

zabezpečené cez prácu, pretože bývala na ubytovni, takže keď pracovala, mala bývanie zabezpečené. Po absolvovaní liečenia by mohla pracovať vo firme GNOTEK ako operátor výroby, vo štvrtok (t.j. 05.09.2019) tam ide na pracovný pohovor, kde by v prípade, ak všetko dobre dopadne, mohla od pondelka nastúpiť. Zároveň má vybavenú prácu aj v Rajci pre prípad, že by jej maloletá bola zverená a bola by v zariadení Áno pre život. Jej príjem je dávka v nezamestnanosti, ktorú poberá vo výške cca vo výške 240 €. Výživné na mal. Natáliu uhradila prvýkrát v auguste 2019, pretože dávka v nezamestnanosti jej bola priznaná až v júli 2019. Dlh na výživnom má aj vo vzťahu k mal. Michaele, snaží sa však platiť v rámci svojich možností, tento mesiac poslala na výživné sumu dvakrát.

8. Právny zástupca matky na pojednávaní konanom dňa 04.09.2019 uviedol, že podľa jeho názoru nie sú splnené podmienky pre nariadenie ústavnej starostlivosti. Jediná možnosť, o ktorú sa opiera navrhovateľ a ktorou sa snaží preukázať dôvodnosť svojho návrhu je, že výchova mal. dieťaťa je vážne ohrozená. Poukázal na to, že bytové podmienky a majetkové pomery rodičov nie sú dôvodom na nariadenie ústavnej starostlivosti. Matka vynaložila snahu nájsť si prácu, pracovný pohovor bol daný na deň nasledujúci po pojednávaní, aby vedela, do akej miery má matka smerovať svoje konanie. Či je to konanie, ktoré sa má viacej smerovať v okrese Čadca, alebo sa môže začať chystať na presun do Rajca. Zároveň poukázal na skutočnosť, že vedenie trestného konania nie je dôvodom na nariadenie ústavnej starostlivosti. Pokiaľ sa týka užívania drog, išlo o jednorazový experiment, nemožno tu hovoriť o nejakej závislosti. Pokiaľ sa týka prebiehajúcich trestných konaní, matke bol uložený podmienkový trest a v súvislosti s prebiehajúcim trestným konaním treba prihliadnuť k zásade prezumpcie nevinu. Návrh žiadal zamietnuť.

9. Zástupca Centra pre deti a rodinu Istebné na pojednávaní konanom dňa 04.09.2019 uviedol, že spolupracujú s matkou odkedy bola maloletá Natália umiestnená do ich zariadenia. Vypracovali plán sanácie, ktorý matka naplnila. Sú si vedomí určitých rizík, vzhľadom na osobu matky, ale dali by prednosť nariadeniu výchovného opatrenia, aby si mohla matka s maloletou budovať vzťah. Navrhovali by zverenie maloletého dieťaťa matke a ďalšiu prácu s matkou.

10. Zástupkyňa Okresnej prokuratúry Čadca na pojednávaní konanom dňa 04.09.2019 uviedla, že sa stotožňuje s návrhom úradu práce. Uviedla, že oceňuje prístup matky, ktorá sa evidentne snaží a naozaj by mal. dieťa chcela, ale zároveň poukázala na skutočnosť, že matka už má jedno veľmi malé dieťa, ktorá má rok aj 9 mesiacov, ktoré bolo zverené do starostlivosti jej rodinnej príslušníčky, o ktoré nejavila záujem, následne otehotnela a nechodila počas tehotenstva do poradne a v nemocnici bolo zistené, že užila návykové látky, čím ohrozila toto dieťa. O osobnosti matky vypovedá aj prebiehajúce trestné konania vedené na tunajšom súde, hoci nie je doposiaľ ukončené (ide o trestné stíhanie podľa § 172 ods. 1 Trestného zákona). Ak však bude matka pokračovať v tom pozitívnom trende, ktorý teraz prezentuje a robí, stále má možnosť sa pričiniť o to, aby to dieťa bolo vo finále zverené jej. Aktuálne však vzhľadom na veľmi útlý vek dieťaťa, je potrebné ich úlohou chrániť záujmy mal. dieťaťa a postaviť ich pred všetky ostatné záujmy. Nateraz v situácii, kedy matka nemá zázemie, nemá prácu, možno že by jej bolo priznané materské, otázne je v akej výške, či suma bude postačujúca vzhľadom k jej záväzkom, ako aj vzhľadom na jej doterajší život, je tu stále nebezpečenstvo, že môže skĺznuť do svojich starých koľají, spôsobu života, a že minimálne treba oveľa dlhší čas, aby všetkých presvedčila o tom, že bude viesť riadny život a bude schopná sa postarať o svoje či už jedno alebo dve deti.

11. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, ktorá bola súdu doručená dňa 30.07.2019, okrem iného vyplýva, že matka aktuálne nemá príjem, má neuhradené pohľadávky, nemá vytvorené vhodné, stabilné podmienky a prostredie pre riadnu starostlivosť a výchovu dieťaťa, ktoré potrebuje v súčasnosti, z dôvodu útleho veku a tiež častých zdravotných problémov s dýchacími cestami. Ďalej chce úrad poukázať na to, že matke bolo odobraté dieťa z dôvodu, že vážne ohrozila zdravie a život ešte nenarodeného dieťaťa, nakoľko užívala drogy a nenavštevovala poradňu pre tehotné počas tehotenstva. Hoci sa matka za pomoci Charity Čadca naozaj snaží, prejavuje záujem o dieťa, úrad si nemyslí, že zariadenie pre matky s deťmi Áno pre život je vhodné prostredie pre maloleté dieťa, pretože matka môže kedykoľvek zariadenie opustiť a v prípade porušenia pravidiel a domového poriadku môžu s matkou kedykoľvek rozviazať dohodu. Poukázali na to, že matka je v podmienke a nevedia s akým záverom budú ukončené ďalšie konania. Úrad zvažoval aj nariadenie výchovného opatrenia na pol roka, ale myslia si, že by nesplnilo svoj účel, neriešilo by to uvedenú situáciu, lebo je to krátka doba, aby si matka vyriešila svoju situáciu, bytové podmienky a naďalej bude trvať matke podmienka. Na základe uvedených skutočností úrad odporúča súdu nariadiť ústavnú starostlivosť nad maloletou.

12. Zo správy Centra pre liečbu drogových závislostí, FNŠP Žilina, Považský Chlmec, ktorá bola vypracovaná dňa 19.08.2019, vyplýva, že nástup matky do liečby bol motivovaný podmienkou zo strany úradov, postupne dochádza k uvedomeniu aj hlbšieho profitu z liečby, v liečebnom režime adaptácia bez ťažkosti, aktívny prístup vo všetkých zložkách terapie. K užívaniu pervitínu kritická, intenzívnejší craving v priebehu liečby subjektívne nepociťovaný, obavné kognície ohľadom budúcnosti, hlavne ohľadom mladšej dcéry; proklamuje rozhodnutie pokračovať v abstinencii, taktiež rozhodnutie pokračovať v doliečovaní formou klubov abstinujúcich (počas liečby využila opakovane možnosť zúčastniť sa stretnutia klubu); vhodne individuálne psychoterapeutické vedenie; dlhodobý pobyt v resocializačnom zariadení, ktorý je spojený s ďalším dlhodobým odlúčením, separáciou matky a dcéry, nepovažujú za nevyhnutný a vnímajú ho v tomto čase ako nevhodný, v zaujme matky aj dieťaťa. Žiaduca podpora i dohľad kompetentných inštitúcií.

13. Zo správy Centra pre deti a rodiny Istebné, doručenej súdu dňa 02.09.2019, mal súd preukázané, že maloletá bola prijatá do ich zariadenia dňa 17.04.2019. Dňa 01.07.2019 pri spoločnom vyhodnocovanom stretnutí bolo konštatované, že matka zodpovedne plní všetky zadané úlohy. Zo strany úradu práce vyplynula potreba zistiť rodičovské zručnosti matky. Z tohto dôvodu zariadenie ponúklo matke pobyt s maloletou v priestoroch zariadenia, s cieľom zhodnotiť jej rodičovské zručnosti. Matka ponuku využila a zúčastnila sa dvoch pobytov v zariadení v termínoch od 26.07.-28.07.2019 a od 26.08.-29.08.2019. Počas pobytov sa matka plne venovala maloletej, počas dňa sa hrali, túlili, chodili na prechádzky. Starostlivosť o maloletú bola na vysokej úrovni, matka sa dokáže o maloletú plnohodnotne postarať, mala možnosť maloletú prebaľovať, kŕmiť, kúpať, uspať, podávať lieky. Onedlho však u maloletej nastane kritické obdobie, medzi 7-8 mesiacom sa objavuje separačná úzkosť, kedy už dieťa rozpoznáva blízke osoby a intenzívne reaguje na ich neprítomnosť. Teda čím dlhšie maloletá zotrvá v profesionálnej náhradnej rodine, tým sa na ňu intenzívnejšie naviaže a odchod bude čím ďalej tým viac pre maloletú traumatizujúcejší. Z tohto dôvodu doporučujú, aby bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti matky, kde by sa v kontrolovaných podmienkach zariadenia mohla starať o svoju dcéru a budovať s ňou bezpečný vzťah.

14. Trestným rozkazom vydaným Okresným súdom Čadca dňa 13.03.2019, č. k. 1T/32/2019-155, bola matka uznaná vinnou zo spáchania prečinu neoprávneného používania cudzieho motorového vozidla.

15. Trestným rozkazom vydaným Okresným súdom Čadca dňa 18.06.2019, č. k. 1T/52/2019-99, bola matka uznaná vinnou zo spáchania prečinu neoprávneného používania cudzieho motorového vozidla a prečinu krádeže, za čo jej bol uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 18 mesiacov, ktorý jej bol podmienene odložený na skúšobnú dobu v trvaní dva roky.

16. Na Okresnom súde Čadca je tiež pod spisovou značkou 1T/74/2019 vedené konanie voči matke, kde je podaná obžaloba za zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi, a to podľa § 172 ods. 1 písm. c) a písm. d) Trestného zákona. Predmetné konanie nie je skončené, vo veci je nariadené hlavné pojednávanie na deň 11.09.2019.

17. Na pojednávaní konanom dňa 04.09.2019 zástupkyňa prokuratúry tiež uviedla, že podľa údajov dostupných z ich registra je proti matke vedené aj trestné stíhanie pre trestné činy krádeže, porušovania domovej slobody a neoprávneného vedenia motorového vozidla, o ktorom konaní matka zatiaľ nemala vedomosť.

18. Podľa § 54 ods. 1 Zákona o rodine (ďalej len ZR); Náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

19. Podľa § 54 ods. 2 ZR; Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,

- b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,
- c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/36/20160701>> nevedlo k náprave alebo
- d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

20. Podľa § 54 ods. 3 ZR; Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

21. Podľa § 55 ods. 2 ZR; Ak súd nariadil ústavnú starostlivosť z dôvodov, ktoré sú na strane rodičov, v rozhodnutí zároveň určí rodičom dieťaťa primeranú lehotu na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote zabezpečia, súd ústavnú starostlivosť zruší. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote nezabezpečia, súd začne aj bez návrhu konanie o zverení dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti alebo konanie o zverení dieťaťa do pestúnskej starostlivosti.

22. Podľa § 62 ods. 1 - 5 ZR:

Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

23. Podľa § 75 odsek 1 ZR; pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

24. Podľa § 81 ods. 2 Zákona o rodine; Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

25. Súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že je dôvodné, aby u mal. dieťaťa bola nariadená ústavná starostlivosť. Nariadenie ústavnej starostlivosti je síce krajným, ale v súčasnosti nevyhnutným riešením.

26. Súd sa zaoberal aj otázkou, či nie je možné zveriť mal. dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti, prípadne pestúnskej starostlivosti, ktoré majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Táto otázka bola riešená už pri rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia. O maloleté dieťa neprejavila záujem žiadna osoba z rodinného prostredia, hoci sa navrhovateľ skontaktoval so starou matkou (ide o starú matku mal. O., ďalšej dcéry matky), krstnou matkou matky, tetou a sestrou matky.

27. Matka aktuálne nemá vytvorené podmienky na zabezpečenie riadnej osobnej starostlivosti o maloletú. Hoci absolvovala liečenie, súd je toho názoru, že pokiaľ riskovala život a zdravie dieťaťa a užila omamné látky aj počas tehotenstva, nemohlo ísť o jednorazovú záležitosť (matka zrejme nedokázala svoju závislosť kontrolovať), a preto len 10 týždňové liečenie nedáva dostatočnú záruku, že vo chvíli, keď

už nebude pod dozorom, opätovne sa neuchýli k užívaniu týchto zakázaných látok. Zároveň doterajší spôsob života matky nedáva dostatočnú záruku, že starostlivosť o maloletú bude vykonávať riadne.

28. Správne poukázal právny zástupca matky na skutočnosť, že nedostatočné bytové alebo majetkové pomery matky nemožno považovať za vážne narušenie výchovy mal. dieťaťa. Ak by išlo výlučne len o nedostatočné bytové alebo majetkové pomery matky, súd by nepristúpil k nariadeniu ústavnej starostlivosti, pretože táto skutočnosť by sama o sebe síce mohla riadnu výchovu maloletej ohroziť, ale nebola by dôvodom na nariadenie ústavnej starostlivosti. Avšak, keď sa zohľadnia všetky okolnosti na strane matky, bolo potrebné v záujme maloletej nariadiť ústavnú starostlivosť.

29. Je pravdou, že matka sa snaží, vynakladá úsilie na stabilizovanie svojej situácie, absolvovala protidrogové liečenie, hľadá si prácu, čo súd oceňuje, avšak napriek terajšej snahe nie je možné urobiť hrubú čiaru za jej minulosťou a neprihliadať na predchádzajúce správanie matky.

30. Matka má ešte jednu mal. dcéru, ktorá je v náhradnej osobnej starostlivosti príbuznej. Hoci matka tvrdí, že odňatie staršej dcéry bolo pre ňu zlou životnou skúsenosťou, nepoučila sa z toho, nesnažila sa upraviť si svoje pomery tak, aby jej táto dcéra mohla byť vrátená do osobnej starostlivosti. Užívala návykové látky, k čomu sa sama priznala. Matka tvrdí, že počas tehotenstva návykové látky užíla len raz, asi mesiac pred pôrodom. Ak by to aj bola pravda (čo sa súdu javí ako málo pravdepodobné), bolo to zo strany matky veľmi nezodpovedné, pretože ohrozila život a zdravie ešte nenarodené dieťa. Zároveň matka počas tehotenstva ani nenavštevovala poradňu pre tehotné, čo u súdu vyvoláva dojem, že ju netrápil zdravotný stav dieťaťa. Trestná činnosť, za ktorú bola matka právoplatne odsúdená, bola rovnako matkou páchaná počas tehotenstva. Matka sa teda správala krajne nezodpovedne a bezohľadne, tieto skutočnosti sú veľmi vážneho charakteru, pričom dotvárajú celkový obraz o matke.

31. Pokiaľ sa týka matkinej snahy nájsť si prácu a zabezpečiť si príjem, je súd toho názoru, že mohla zvoliť aktívnejší prístup, najmä keď má nedoplatky na výživnom vo vzťahu k obom mal. deťom. Liečenie ukončila dňa 19.08.2019, preto mohla vyvinúť úsilie a nájsť si aspoň nejakú brigádu, hoc aj len na krátky čas a nečakať s pracovným pohovorom až po uskutočnení pojednávania.

32. Veľmi dôležitou a neopomenuteľnou skutočnosťou, ktorá zavážila pri rozhodovaní súdu, je vek maloletej D. Maloletá je dieťa útleho veku (má 5 mesiacov), je plne odkázaná na starostlivosť zo strany dospeléj osoby. Matka spôsobom doterajšieho života (najmä s poukazom na užívanie návykových látok) nedáva záruku, že bude starostlivosť o maloletú vykonávať riadne. Ak bola schopná užiť pervitín vo vysokom štádiu tehotenstva a ohroziť tak život a zdravie maloletej, nevylučuje sa zopakovanie podobnej situácie. Aj keď sa matka zdržiava v charite, kde je pod dohľadom, zariadenie môže slobodne opustiť a zadovážiť si návykové látky. Ak by bola v takejto situácii pri nej aj maloletá, vážne by ohrozila jej život a zdravie. Predsa by len bola iná situácia (hoci rovnako neprijateľná a neakceptovateľná), kedy by bola maloletá vo veku napr. 8 rokov, kedy by už dieťa vedelo aj samé stráviť určitý krátky čas bez matky, ktorá by mohla byť pod vplyvom návykových látok neschopná postarať sa o dieťa. Hoci matka absolvovala liečenie, dĺžka jeho trvania (10 týždňov) nedáva dostatočnú záruku, že matka má svoj život pevne v rukách a bude vedieť čeliť aj náročným životným situáciám a nebude riešenie hľadať v návykových látkach.

33. Aj keď sa maloletá blíži do veku, kedy sa začne citovo viazať na osoby, ktoré sa o ňu starajú a následne odlúčenie od tejto osoby môže byť pre maloletú traumatické, ako väčšie riziko sa javí zverenie maloletej do starostlivosti matky, ktorá sa najmä počas tehotenstva správala nezodpovedne. Skutočnosť, že teraz žije, dalo by sa povedať v „chránenom prostredí“, ešte nezaručuje, že sa matka odtiaľ nerozhodne odísť (prípadne by s ňou mohla byť aj rozviazaná dohoda), potom by sa mohla zopakovať situácia ako s mal. O., kedy sa matka túlala aj s maloletou alebo ju nechávala v starostlivosti cudzích ľudí.

34. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti je súd toho názoru, že vzhľadom na osobu matky, ktorá aktuálne nedáva dostatočnú záruku, že zabezpečí riadnu starostlivosť o maloletú, je výchova maloletej vážne ohrozená, neexistuje iná osoba, ktorá by dieťa prevzala do náhradnej starostlivosti, a preto je nevyhnutné nariadiť nad maloletou ústavnú starostlivosť, čím budú chránené záujmy maloletej, a to najmä život a zdravie.

35. Zároveň súd matke uložil lehotu na úpravu jej rodinných a sociálnych pomerov. Počas plynutia tejto lehoty by mala aktívne pristúpiť k riešeniu svojej situácie, nájsť si primerané bývanie a prácu, riadne platiť súdom určené výživné na mal. deti. Bolo by tiež vhodné, aby matka pokračovala v doliečovaní aspoň ambulantnou formou, resp. formou klubov abstinujúcich. Ako správne poukázala prokurátorka, ak bude matka pokračovať v tomto pozitívnom trende správania, ktorý začala, nie je toto rozhodnutie rozhodnutím finálnym a stále má možnosť pričiniť sa o to, aby jej bola maloletá vrátená do osobnej starostlivosti. Pokiaľ teda matka túto lehotu riadne využije, dokáže maloletej zabezpečiť stabilné výchovné prostredie, súd následne zväží možnosť zrušenia nariadenej ústavnej starostlivosti.

36. Za daného stavu však bolo potrebné rozhodnúť vo veci tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

37. Pri rozhodovaní o výživnom, ktoré je matka povinná platiť na mal. dieťa, súd vychádzal z možností, schopností a majetkových pomerov matky ako aj zo skutočností, že mal. dieťa je útleho veku, pričom má bežné výdavky.

38. Matka je evidovaná ako nezamestnaná, poberá dávku v nezamestnanosti vo výške cca 240 € mesačne, iný príjem nemá. Má ešte jednu vyživovaciu povinnosť k mal. O., na ktorú má prispievať minimálnym výživným. Má tiež výdavky súvisiace s bývaním v Dome charity sv. Gianny v Čadci, kde sa platí mesačne cca 90 €. Okrem toho má záväzky vo vzťahu k Všeobecnej zdravotnej poisťovni a VÚB banke (viď č. I. 53).

39. Preto súd po zvážení týchto skutočností rozhodol o výživnom matky na maloletú, a to v zmysle § 81 ods. 2 spojený s § 62 ods. 1 a ods. 3 Zákona o rodine v sume 30% životného minima na maloleté dieťa, ktoré musí platiť každý rodič, bez ohľadu na jeho príjmy a majetkové pomery. Od 1.7.2018 do 30.06.2018 minimálnemu výživnému zodpovedala suma 28,08 €. S účinnosťou od 01.07.2019 predstavuje táto suma 28,79 €. Súd zaviazal matku poukazovať výživné na účet Centra pre deti a rodiny Istebné, v ktorom sa bude realizovať ústavná starostlivosť.

40. Uznesením Okresného súdu Čadca, č. k. 14P/6/2019-18 zo dňa 15.04.2019, právoplatným dňa 11.05.2019, súd uložil matke povinnosť prispievať na výživu mal. D. vo výške 30 % zo sumy životného minima. Matka v auguste 2019 uhradila sumu 26,78 €.

41. Vzhľadom k tomu, že počiatok plnenia vyživovacej povinnosti bol stanovený od 17.04.2019 (t.j. odo dňa umiestnenia mal. dieťaťa do starostlivosti detského domova) vznikol matke nedoplatok do 30.09.2019 v sume 128,85 €, a to alikvotná čiastka za apríl 2019 je 13,10 €, za 05-06/2019, t.j. za 2 mesiace x 28,08 € = 56,16 € a za 07-09/2019, t.j. za 3 mesiace x 28,79 = 86,37 €, spolu je to 155,63 €, avšak súd odrátal 26,78 €, ktoré matka na výživné uhradila.

42. Tento nedoplatok výživného súd podľa § 232 ods. 4 CSP povolil matke splácať v mesačných splátkach, a to za podmienok splatnosti uvedených vo výroku tohto rozhodnutia.

43. Nakoľko súd nezistil žiadne okolnosti hodné osobitného zreteľa, rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

44. Po vyhlásení rozhodnutia sa navrhovateľ (zároveň aj kolízny opatrovník) a Okresná prokuratúra Čadca vzdali práva podať voči nemu odvolanie.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Odvolanie je potrebné podať v lehote 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia, na Okresnom súde Čadca.

V odvolaní je potrebné uviesť:

- všeobecné náležitosti podania (§ 127 ods. 1 a 2 CSP), t. j.:

ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisovú značku tohto konania

- proti ktorému rozhodnutiu smeruje,
- v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda; rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania,
- z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody podľa § 365 CSP) a
- čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- neboli splnené procesné podmienky,
- súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené,
- rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, alebo
- súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.

Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).

Ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.